

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Dorotea sjukstuga hälsocentral

Klinik

Allmänmedicin

Specialitet

2021-12-01

Datum

Region Västerbotten

Ort

Gunnar Nilsson och Henrik Nord

Inspektörer

Styrkor

- En något mindre enhet med adekvat bemanning i förhållande till uppdraget.
- Korta beslutsvägar inom enheten, där alla når varandra när det behövs.
- En familjär och välkomnande atmosfär, med därav följande god utbildningsmiljö.
- En adekvat medicinsk basutrustning, där viss förnyelse har initierats när behovet så påkallat.
- Ett stort handledarengagemang, totalt sett.
- Handledning och evaluering med hjälp av kända och överenskomna metoder: Medsittningar, Mini-CEX, 360-graders evaluering,
- Även verksamhetschefen är informerad om formerna för ST-läkarens handledning och hur utbildningen fortskrider.

Svagheter

- En sårbar grundbemanning.
- En bristande medvetenhet om hur regionens styrdokument (Anvisningar och bakgrund inför upprättande av individuellt utbildningsprogram i Region Västerbotten) bör knyta an till det färdiga utbildningsprogrammet för ST-läkare, en svaghet beträffande praktisk tillämpning av styrdokument som förelåg generellt inom granskningsområdet.
- Det färdiga utbildningsprogrammet för ST-läkare kopplade inte den kronologiska utbildningsplanen till en målbeskrivning, med delmål.

Förbättringspotential

- Inför planeringen av kommande ST-läkarens utbildningsprogram bör den kronologiska utbildningsplanen knyta an till en målbeskrivning med delmål, enligt gällande styrdokument och anvisningar för allmänmedicinsk specialistutbildning.
- Formerna för utveckling av ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen bör förstärkas, ex. genom en strukturerad återkoppling med på förhand överenskomna metoder.
- Handledningen kan med fördel schemaläggas vid fler tillfällen under samma månad, ex. veckovis eller var annan vecka, även om den totala handledningstiden per månad hålls oförändrad.
- Utbildningsförutsättningarna inom medicinsk vetenskap inom enheten kan förbättras, ex. genom samverkan med angränsande enheter inom studierektorsområdet.

STRUKTUR

A Verksamheten

En allsidig verksamhet i glesbygd, med goda förutsättningar för specialiseringstjänstgöring i allmänmedicin.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Enheten har anställd huvudhandledare och viss vikariatsanställd personal. Totalt sett är tillgången på handledare och allmänläkare adekvat för såväl handledning som instruktioner och rådfrågning under löpande verksamhet. Handledarträffar för ST-landledare inom sjukvårdsområdet skulle ytterligare kunna förbättra förutsättningarna för utbildning av specialister i allmänmedicin.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Lokaler och medicinteknisk utrustning är av adekvat standard. Beträffande medicinteknisk utrustning är utrustning av äldre datum på gång att bytas ut i närtid. Totalt sett är standarden helt tillfredsställande för att tillgodose ställda krav.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.

Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.

B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.

D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Generella riktlinjer för hur tjänstgöringen ska planeras, samt för hur målbeskrivningen, med delmål och utbildningsaktiviteter, bör läggas upp är upprättade i gemensamma dokument för region Västerbotten. Oaktat denna omständighet hade enhetens ST-läkare inget individuellt utbildningsprogram som knöt an till en tydlig målbeskrivning för tjänstgöringen. Det upprättade utbildningsprogrammet, daterat mars 2019, hade inte varit föremål för uppföljning eller revidering, varför man inte kunde utläsa ett tydligt nuläge över avklarade utbildningsmoment. Åtgärd krävs och utbildningsprogrammet behöver kompletteras för att underlätta för den fortlöpande handledningen, utifrån beskrivna delmål och lärandeaktiviteter.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i mål-beskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Förutsättningarna för fortlöpande handledning och uppföljning bedömdes som goda och uppfyllde kriterierna enligt föreskrift och allmänna råd. Vi bedömer dock att den fortlöpande handledningen, liksom verksamhetschefens uppföljning av utbildningstjänstgöringen, skulle kunna underlättas genom ett reviderat individuellt utbildningsprogram, som tydligare utgick från målbeskrivningen.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

De teoretiska utbildningsförutsättningarna var generellt goda. I ett reviderat utbildningsprogram rekommenderas att interna utbildningsmoment läggs in under egna delmål.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Verksamheten bedömdes ha generellt adekvata förutsättningar även inom kvalitetsarbete och vetenskapligt förhållningssätt. ST-läkaren var även disputerad från medicinsk fakultet i Österrike. Den fortlöpande kompetensbedömningen inom kvalitetsarbete och medicinsk vetenskap bedömdes dock inte uppfylla kriterierna enligt föreskrift, varför åtgärd krävs på dessa punkter.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

De generella förutsättningarna för att utbilda inom kommunikativ kompetens var goda. Beträffande utbildningen inom ledarskap med kontinuerlig bedömning, samt egen handledning med återkoppling, bedömdes denna inte vara tillräckligt utvecklad för att helt uppfylla kriterierna enligt föreskrift och allmänna råd. I dessa avseenden krävs en åtgärd, trots de i övrigt goda utbildningsförutsättningarna.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

Åtgärdsplan efter SPUR-granskning vid Dorotea sjukstuga

D. Tjänstgöringens uppläggning

Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.

Det individuella utbildningsprogrammet följs upp regelbundet och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

- Utforma tydliga utbildningsplaner inom 3 månader för nya ST-läkare med stöd av studierektor vid behov.
- Säkerställ att utbildningsplanen knyter an i kronologisk ordning till en målbeskrivning med delmål, enligt gällande styrdokument och anvisningar för allmänmedicinsk specialistutbildning.
- Handledning planeras in/schemaläggs med överenskommen regelbundenhet förslagsvisveckovis eller varannan vecka.
- Regelbunden uppföljning med möjlighet till revidering av utbildningsprogram planeras in minst 2 gånger per termin med huvudhandledare och årligen i samband med medarbetarsamtal och studierektorskontakt

Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.

- Leg läkare utan specialistkompetens som anställs minst 3 månader ska tillsammans med namngiven handledare påbörja arbetet med ett modifierat utbildningsprogram gällande de mål som kan uppfyllas på hälsocentralen.

F. Teoretisk utbildning

Intern utbildning planeras in i utbildningsprogrammet i enlighet med målbeskrivningen.

- Intern utbildning planeras in exempelvis deltagande i de gemensamma läkarmötena för Södra Lappland med intern fortbildning samt vid interna läkarmöten och utbildningsluncher

G. Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

- Journal club planeras in vid läkarträffar där ST-läkare deltar i diskussioner. Återkoppling sker via huvudhandledare samt på interna läkarmöten.

- ST-läkaren uppmuntras att göra specialistexamen med bland annat bedömning av vetenskapligt arbete.
- ST-läkarna uppmuntras att skicka in sina arbeten till vetenskaplig, eller allmänmedicinsk tidskrift.

ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

- ST-läkaren deltar i den fortlöpande kvalitetsutvecklingen av verksamheten i samband med läkarmöten, arbetsplatsträffar, vid med genomgång av avvikelser och vid verksamhetsplaneringsdagar. ST-läkarens deltagande och engagemang utvärderas i samband med handledarsamtal.
- ST-läkarens eget kvalitetsförbättrande arbete redovisas på arbetsplatsträff och lokala ST-träffar efter genomförande.

ST-läkarnas genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.

Enheten bereder möjlighet till möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur, detta kan ske i samband med interna läkarmöten där aktuella vetenskapliga artiklar kan presenteras och diskuteras.

H. Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.

ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.

- Handledning av AT/BT-läkare samt läkarstudenter planeras in i det individuella utbildningsprogrammet. Handleda och leda i akutrumsarbete, där återkoppling antingen kan ske via sit-in alternativt i samband med akutrumsutbildning.
- ST-läkaren ska delta i och leda den rondverksamhet som finns på mottagningen tillsammans med handledaren
- Utvärdering av ledarskap med skattningsinstrument evx. 360grader evaluering

ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning, evx. i samband med APT eller verksamhetsplaneringsdagar samt vid läkarmöten.

ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning, evx. i samband med akutrumsarbete under handledning samt rondarbete med läkarstudenter.

Dorotea 220221

Sara Backlund, specialist i allmänmedicin och ST handledare

Catharina Ingvarsson, Studierektor

Ines Wasle, ST läkare

Gerd Hällsten Hamreby, Verksamhetschef